

Buletin INFORMATIV

Anul XIX • nr. 12 (223) • Decembrie • 2010

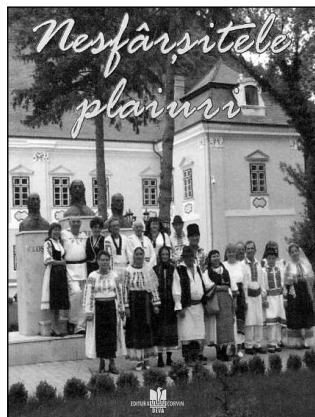
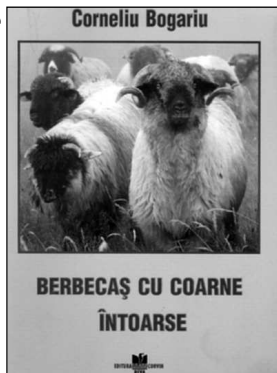
CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CONSERVAREA ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE

Buletin INFORMATIV

Anul XIX • nr. 12 (223) • Decembrie • 2010

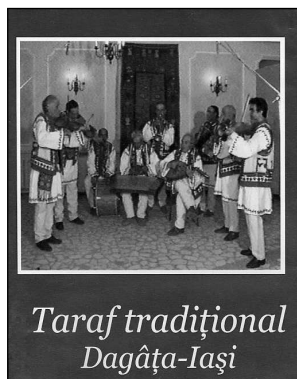
◆ Corneliu Bogariu, *Berbecaş cu coarne întoarse*, Editura Corvin, Deva, 2010

◆ *Nesfârşitele plaiuri*. Antologie poetică a scriitorilor populari întocmită și îngrijită de prof. Marcel Lapteș, Editura Corvin, Deva, 2009

◆ „Miorița”. Revistă de etnografie și folclor, nr. 14-15/2009

Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Iași

◆ DVD - *Taraful tradițional Dagâța - Iași* - înregistrări din anul 1995

Cuprins:

Agenda decembrie 2010 2

Ecouri

Expoziția „Meșteșuguri de azi - podoabe tradiționale” 15
(Dr. Corina MIHĂESCU)

Lansarea Enciclopediei 50 de ani de Artă Naivă în România 18
(Mirela PARASCHIV)

Arta Naivă și Arta copiilor față în față, la Pitești 21
(Cosmin BLOJU)

Festivalul-concurs Național de Muzică Populară „Pe marginea Dunării” 25
(Ștefan CĂRĂPĂNCEANU)

Noi apariții editoriale 29

Agenda*

Alba

1 decembrie – Alba Iulia

Sărbătorile Unirii – spectacol dedicat *Zilei Naționale a României* la care participă formații reprezentative din toată țara.

18 decembrie – Blaj

Spectacol folcloric prilejuit de inaugurarea noii case de cultură a orașului.

19 decembrie – Alba Iulia

Spectacol de colinzi, organizat de Centrul Cultural „Augustin Bena” în colaborare cu TVR.

26 decembrie – Alba Iulia

Concert extraordinar de Crăciun susținut de naistul Alexandru Pal și invitații săi.

Argeș

3 decembrie – Pitești - Muzeul Județean Argeș

Expoziția județeană de icoane „Pârvu Mutu” - ediția a II-a.

4-16 decembrie – Curtea de Argeș

„Florile dalbe” - festivalul obiceiurilor tradiționale de Crăciun și Anul Nou - ediția a XXX-a jubiliară, etapa finală.

10 decembrie – Pitești - Teatrul „Al. Davila”

Concertul „40 de ani în slujba muzicii corale românești – Corul Ars Nova”.

*N.R. Informațiile de la această rubrică sunt furnizate de centrele județene pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale. Pentru confirmări, vă rugăm consultați organizatorii.

Centrul Județean de Cultură Dâmbovița

◆ CD - *Dincolo de poarta țarinii. Tur virtual prin satul dâmbovițean*, 2010

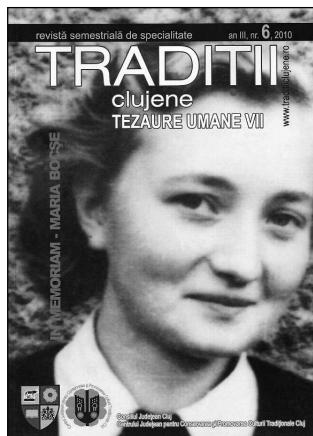
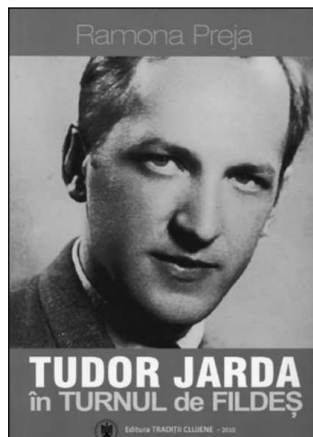
Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Hunedoara

◆ Marcel Lapteș, *Timpul și sărbătorile țaranului român*, Editura Corvin, Deva, 2009

◆ Marcel Lapteș, *Vino dor lângă izvor*, Editura Corvin, Deva, 2009

◆ Ramona Preja, *Tudor Jarda în turnul de fildeș*, 2010

◆ Revista „Tradiții clujene”, nr. 6/2010, în memoriam Maria Bocșe

◆ DVD - Proiectul *Tradiție, meșteșug, artă*, 2010 - conține două filme documentare: *Albumul bunicii* (țesut, cusut, broderie) și *Lemnul - meșteșuguri și meșteri populari*

17 decembrie – Pitești - Teatrul „Al. Davila”

„Florile Dalbe” - concert-spectacol de Crăciun și Anul Nou al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș. Cu acest prilej, se acordă Premiile CJCPCT pentru domeniul culturii populare pe anul 2010 și se lansează „Buletinul informativ al instituției”, nr. 9/2011.

20 decembrie – Pitești - Teatrul „Al. Davila”

Concertul de colinde „Florile dalbe”, susținut de corurile din județ participante la Festivalul Internațional de Muzică Corală „D. G. Kiriac” - ediția a XXVIII-a - 2010.

Bacău

8-25 decembrie – Oituz

„Iată, vin colindătorii” - spectacole de colinde susținute de formații din județ.

27-28 decembrie – Bacău

Alaiul Datinilor și Obiceiurilor de Iarnă - ediția a XLV-a, organizat în colaborare cu Ansamblul Folcloric Profesionist „Busuiocul”.

Bihor

1-6 decembrie – Băile Felix

Expoziție de artă plastică și grafică.

3 decembrie – Marghita

Cursuri de perfecționare pentru directorii și personalul de specialitate din așezămintele culturale din județ.

11-12 decembrie – Oradea, Debrecen (Ungaria)

Festivalul Euroregional - concurs dedicat tinerilor soliști vocali de muzică populară, cultă și ușoară din județul Bihor și din județul Hajdu Bihar (Ungaria) - ediția a V-a.

13-26 decembrie – Oradea, Beiuș, Apateu (Ungaria)

Festivalul Muzicii Sacre „Divina Armonie”; participă coruri de la biserici de diverse confesiuni.

17-19 decembrie – Oradea, Beiuș, Vadu Crișului, Sânicolau Român

Zilele Culturii Populare Bihorene: spectacole de datini și obiceiuri de Crăciun și Anul Nou.

Bistrița-Năsăud**12 decembrie – Bistrița**

„Iată, vin colindătorii!” - spectacol susținut de formații și colindători din județ.

Botoșani**18 decembrie – Botoșani**

Festivalul Corurilor Sătești și al Colindelor - ediția I.

19 decembrie – Botoșani

Festivalul Național al Datinilor și Obiceiurilor de Iarnă „Din străbuni, din oameni buni”; participă formații din țară și invitați din Republica Moldova și Ucraina.

Brăila

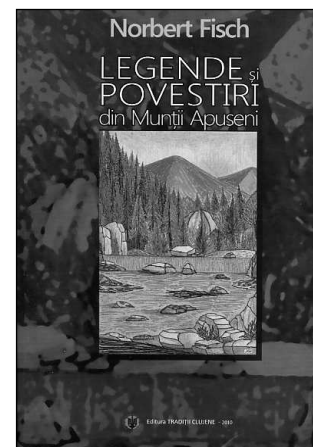
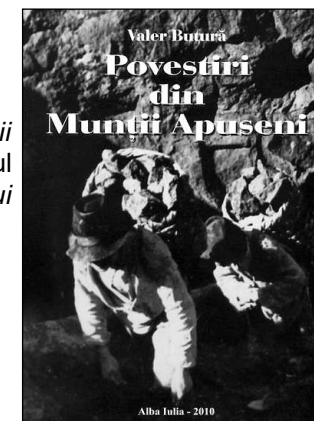
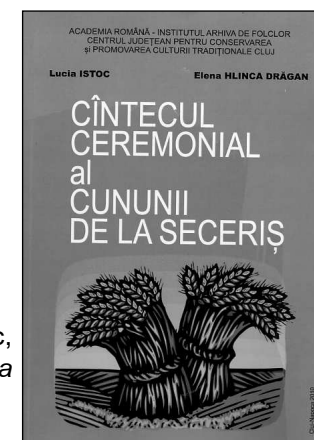
● În această lună se fac înregistrări (audio, video) ale obiceiurilor și tradițiilor de Crăciun și Anul Nou în județ.

București**6-20 decembrie – București - Palatul Șuțu**

Expoziție de icoane. Pe toată perioada au loc concerte susținute de Corul de Copii „Symbol”.

15-30 decembrie – Foaierul Centrului Național de Artă „Tinerimea Română”Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale organizează, cu sprijinul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, Expoziția anuală de icoane pe lemn și pe sticlă și artă naivă *Crăciunul și Anul Nou în creația populară contemporană* - ediția a XIX-a. Vernisajul are loc miercuri, 15 decembrie a.c., ora 14,00 în Foaierul Centrului Național de Artă „Tinerimea Română” (intrarea din str. Schitu Măgureanu nr. 4, lângă stația de metrou Izvor).**17 decembrie-3 ianuarie – București - Parcul Unirii**

„Tradiții de Crăciun și Anul Nou” - spectacole folclorice susținute de formații și grupuri folclorice din toate zonele țării și târg al meșterilor populari.

Buzău**1 decembrie – Buzău**Spectacole folclorice susținute de formații și grupuri din județ, dedicate *Zilei Naționale a României*.***Noi apariții editoriale*****Centrul de Cultură
„Augustin Bena” Alba**◆ Valer Butură, *Povestiri din Munții Apuseni* - lucrare editată în contextul manifestărilor dedicate *Centenarului Valer Butură*, 2010◆ Norbert Fisch, *Legende și povestiri din Munții Apuseni*, 2010**Centrul Județean pentru
Conservarea și Promovarea
Culturii Tradiționale Cluj**◆ Elena Hlinca Drăgan, Lucia Iștoc, *Cântecul ceremonial al Cununii de la Seceriș*, 2010

ale unor mici grupuri de jucători ai ansamblului, în costume adecvate zonelor pe care candidații le reprezentau.

Cuvinte speciale se cuvin echipei de dansatori, un colectiv tânăr, condus de un profesionist și un împământenit al jocului popular, maestrul coregraf Velicu Prodan, care a reușit să imprime autenticitate, ritm și exuberanță în suitele de jocuri.

În cele două zile ale festivalului-concurs câțiva soliști locali sau invitați din alte zone au susținut momente folclorice apreciate și aplaudate de spectatori de toate vârstele, locuitori ai municipiului Giurgiu. Așadar, agenda atât de bogată a manifestării a fost completată de interpreții: Doina Cernea, George Enache, Ion Chiripuci, Violeta Paraschiv, Georgel Nucă, Ion Drăgan și solistul instrumentist Daniel Predușel, membru al Ansamblului Armatei din București.

Manifestarea consemnată, o autentică sărbătoare a folclorului vlăscean, la care au participat și mesageri-concurenți din toată țara, a beneficiat de sprijinul financiar al instituțiilor județene și orășenești, dar și de coordonarea logistică și artistică a Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Giurgiu, condus cu competență și multă pasiune de prof. Carmen Mihaela Pețanca.

Ediția a XXVI-a a festivalului-concurs s-a desfășurat în Sala Ateneului „Nicolae Bălănescu”, clădire de patrimoniu, o autentică perlă arhitectonică care a fost renovată recent prin grija și cu fonduri alocate de Primăria Municipiului Giurgiu, realizare care a beneficiat în primul rând de semnătura edilului de excepție al acestei capitale județene - domnul primar Lucian Iliescu,.

Giurgiu mai dispune de încă două edificii culturale: sala de spectacole a Teatrului Valah și Centrul Cultural „Ion Vinea”, un spațiu cultural multifuncțional recuperat de la distrugere de același om de cultură și gospodar de excepție care merită toată admirația și mulțumirea localnicilor giurgiuveni.

Iar ca încheiere, într-o paranteză, aș spune că un juriu având majoritari specialiști autorizați ar putea asigura acestui longeviv festival-concurs un plus de interes, valoare și obiectivitate, cunoscut fiind că a-ți plăcea ceva sau de cineva nu poate substitui criteriile științifice care țin de autenticitatea repertoriului și a stilului zonal de interpretare.

Ștefan CĂRĂPĂNCEANU,
Etnomuzicolog

1 decembrie – Sărata Monteoru

„Nunta țărănească de la Buzău” - spectacol folcloric organizat în parteneriat cu ANTREC România, Filiala Buzău.

2 decembrie – Buzău - Sala Teatrului „George Ciprian”

Spectacol folcloric oferit de *Ziua Persoanelor cu Dizabilități*.

19-24 decembrie – Buzău

Alaiul Colindătorilor; participă grupuri de colindători și de obiceiuri din județ (selecționate în perioada 2-12 decembrie).

Caras-Severin

1 decembrie – Reșița - Sala Lira

Spectacol dedicat *Zilei Naționale* susținut de Ansamblul Folcloric „Semenicul”.

5 decembrie – Reșița - Catedrala „Schimbarea la față”

Festivalul Coral „Iosif Velceanu” - ediția a XXV-a.

● Joi, 16 decembrie, se lansează la Reșița, Sala Consiliului Județean, nr. 7-12 (118-123)/iulie-decembrie 2010 ale revistei *Reflex*.

Călărași

1 decembrie – Călărași

Manifestări organizate de *Ziua Națională a României* la care participă și Fanfara „5 Călărași” a Centrului Cultural Județean Călărași.

3 decembrie – Călărași

Spectacol omagial în memoria interpretului de muzică populară Ion Luican, ediția a III-a. Spectacolul este susținut de ansamblurile folclorice „Bărăganul” și „Bărăganul Junior” ale CCJ Călărași - coregraf Aurel Mailat și soliștii Oana Florea, Lavinia Grigore, Neagu Zamfir (colaboratori ai CCJ Călărași). Acompanied - Tariful Ansamblului „Bărăganul” dirijat de maestrul Marcel Parnica (dirijorul Ansamblului „Doina Gorjului”). Invitați în recital: Gheorghe Zamfir, Gheorghe Roșoga, Adriana Anton, Adrian Măceanu, Loredana Streche, Monalisa Vasile. **Prezentarea spectacolului: Adriana Anton.**

5 decembrie – Călărași

Centrul Cultural Județean Călărași organizează, în parteneriat cu organizația Crucea Roșie Călărași, spectacolul de teatru pentru adolescenți „Țara lui Gufi”. În distribuție: Trupa de teatru „Trepte” a CCJ Călărași.

10 decembrie – Călărași

Spectacol artistic pentru copii, organizat în parteneriat cu Asociația de Sprijin a Copiilor cu Handicap.

16 decembrie – Călărași

Decernarea Premiilor „10 pentru Călărași”, acțiune organizată de Direcția Județeană pentru Cultură și Patrimoniu Cultural Național la care participă două formații ale Centrului Cultural Județean Călărași - Formația de Estradă „MixBand” și Fanfara de Copii „Rosis”.

18 decembrie – Călărași

Spectacol artistic pentru copii dedicat sărbătorilor de iarnă, organizat de Centrul Cultural Județean Călărași în parteneriat cu Grădinița „Helikon”.

22-23 decembrie – Călărași

„Clinchet de argint pe aripi de colind” - spectacol organizat de Centrul Cultural Județean Călărași prezentat de formațiile proprii și de formații și grupuri de colindători din județul Călărași.

23 decembrie – Călărași

„Regal vienez” - concert de muzică simfonică susținut de „European Royal Orchestra”, în premieră în județul Călărași, cu participarea sopranei Mediana Vlad și a baritonului bulgar Ștefan Popov, dirijor: Tiberiu Dragoș Oprea.

Cluj**1 decembrie – Cluj-Napoca**

Spectacol dedicat *Zilei Naționale a României*.

3 decembrie – Cluj-Napoca

Concert susținut de Ansamblul „Cununa Transilvană” în cadrul Galei „10 pentru România” - regiunea Transilvania.

6 decembrie-10 ianuarie – Cluj-Napoca

Expoziția „Salonul icoanei ardelene”.

6 decembrie – Cluj-Napoca

Spectacol umanitar organizat de CJCPCT Cluj.

8 decembrie – Cluj-Napoca

Spectacol umanitar „Sara Crăciunului nost”.

15 decembrie – Ceanu Mare

Festivalul de Colinde pentru Copii „Raza Soarelui”.

15 decembrie – Cluj-Napoca

Festivalul de Colinde „Colind Ianului”.

Toaderu - inginer, șef serviciu Direcția Învățământ, Cultură și Sport - Primăria Giurgiu, soliștii vocali Ion Drăgan și George Nucă - membri.

După deliberări, juriul a stabilit următorul clasament:

Trofeul Concursului: Gabriel Dumitru (Argeș);

Premiul I: Ioana Maria Ardeleanu (Bistrița-Năsăud);

Premiul II ex-aequo: Iulian Urlea (Giurgiu), Ana-Maria Opreșoru (Mehedinți) și Gabriel Lungu (Olt);

Premiul III ex-aequo: Ileana Jocola (Giurgiu), Florin Pârlan (Teleorman) și Camelia Petronela Burcea (Giurgiu);

Premiul de Popularitate: Ioana Letiția Boroș (Argeș);

Premiul Special al Juriului: Nelu Florin Gociu (Giurgiu) - acordeon.

Dintr-o privire generală asupra manifestării și a modului în care concurenții s-au prezentat se poate concluziona că a fost un concurs reușit, majoritatea participanților străduindu-se să fie cât mai naturali, o bună parte chiar reușind să se impună atât prin valoarea pieselor muzicale, cât și prin prestața scenică, cu voci curate și inflexiuni melodice proprii zonelor pe care le reprezentau, în costume cu aceeași notă de originalitate și coloristică sobră sau strălucitoare, după obârșie.

Premiul de Popularitate, instituit de juriu, pe lângă cele existente în regulament, s-a acordat tinerei concurente Ioana Letiția Boroș, elevă la un liceu din București, care a impresionat prin autenticitatea repertoriului și a stilului de interpretare și, deopotrivă, printr-un costum foarte vechi, care a aparținut bunicii sale din partea mamei, o piesă folclorică din zona Argeșului, valoros atât prin coloristica naturală, cât și prin originalitatea cusăturilor locale specifice.

La acompaniamentul concurenților și al soliștilor care au cântat în afara concursului, o prestație muzicală substanțială a avut Orchestra „Doina Dunării”, condusă cu competență și profesionalism de violonistul și dirijorul Ștefan Stoica.

Aceeași orchestră, împreună cu formația de dansuri populare, compartimente aparținând Ansamblului de Cântece și Dansuri Populare „Doina Dunării”, au ambientat cele două zile cât a durat manifestarea cu suite orchestrale și de jocuri, creând momente de voie bună prin cântecele și jocurile interpretate.

Manifestarea a câștigat și prin ideea regizorală a organizatorilor ca participanții concurenți să fie susținuți vizual, ritmic și prin strigături

Pețanca, directorul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Giurgiu, iar responsabil de proiect, prof. Gheorghe Nițescu, un folclorist giurgiuvean de marcă.

Dintre edițiile cu caracter internațional consemnate în lucrare, cea de-a III-a, din anul 1993, s-a desfășurat în condiții speciale prin faptul că în paralel cu festivalul-concurs, sub egida Ministerului Culturii și Cultelor, a avut loc o complexă manifestare științifică intitulată *Congresul Internațional de Folclor al Culturii Populare Danubiene*, cu participarea unor personalități din domeniul culturii tradiționale din România, Franța, Marea Britanie, Bulgaria, Ucraina, Ungaria și Republica Moldova.

Comentariile referitoare la această ediție a manifestării de la Giurgiu doresc să le prefățez cu un deziderat aparținând marelui și distinsului folclorist Constantin Brăiloiu, care, cu decenii în urmă, atrăgea atenția studenților săi, afirmând printre altele: „Vlăsia este o comoară pe care voi trebuie să o descoperiți”.

Intuitiv, cred că acest îndemn și crez i-a determinat și călăuzit pe oamenii de cultură și folcloriștii giurgiuveni în nobila lor misiune de a descoperi, culege și perpetua, prin cele mai diverse forme și formule, folclorul în general și pe cel vlăscean în special, festivalul-concurs la care ne referim constituindu-se într-o nouă pagină a evoluției în timp a păstrării acestor valori spirituale cu care ne identificăm ca neam și țară.

Criza noastră economică, mai criză decât oriunde!, nu a împiedicat oficialitățile și instituțiile de cultură giurgiuvene să realizeze ediția a XXVI-a a Festivalului-concurs „Pe marginea Dunării” în condiții organizatorice și logistice apreciabile.

Pe scena manifestării, prin fața juriului și a spectatorilor de toate vârstele s-au perindat tineri concurenți din cele mai diverse zone folclorice (frecvența muntenilor și oltenilor fiind mai substanțială), participarea pe județe prezentându-se astfel: Argeș (3), Buzău (1), Bistrița-Năsăud (1), Cluj (1), Giurgiu (60), Gorj (1), Mehedinți (1), Olt (4), Satu Mare (1) și Teleorman (5).

Juriul a avut următoarea componentă: Aurel Mustăța - conferențiar universitar și folclorist - președinte, Dumitru Gavrilă - vicepreședinte al Consiliului Județean Giurgiu, Vasilica Ene - realizator emisiuni Radio Antena Satelor, Virgil Pețanca, profesor, dirijor al Orchestrei „Valahia”, director al Centrului Cultural „Ion Vinea”, Elena

● În perioada 3-20 decembrie se fac culegeri de teren în localitățile Ceanu Mare, Măguri-Răcătau, Cornești, Stoiana, Recea Cristur și Mărișel.

● În perioada 10-15 decembrie se fac înregistrări pentru CD-ul „Colinde și obiceiuri de iarnă - Poieni”.

Constanța

6 decembrie – Constanța

„Rapsozi populari ieri și astăzi” - masă rotundă și comemorarea rapsodului popular Nicolae Pleșa, manifestare care se înscrie în Ciclul „Comori de suflet”.

16 decembrie – Constanța

„Legende despre Moș Crăciun” - întâlnire cu elevii claselor I-IV și V-VIII din școlile partenere, urmată de un spectacol de colinde. Manifestarea face parte din Proiectul „Atelier de tradiții și obiceiuri”.

14 decembrie – Ovidiu - Centrul Cultural

„Profil de personalitate - Preotul Preda Ionescu” - masă rotundă și discuții pe marginea manuscrisului „Între Dunăre și Marea Neagră” - culegeri realizate între anii 1950-1960, în Dobrogea de Sud. Cu acest prilej, Ansamblul „Dobrogeanca” susține un spectacol de colinde.

● Apare periodicul constănțean „Datina”, care are ca temă principală „Satul românesc - organizare socială, cultură materială și imaterială tradițională”.

Dâmbovița

1 decembrie – Târgoviște

„Ziua Unirii” – spectacol folcloric organizat de Centrul Cultural Dâmbovița și ansamblurile și formațiile din județ.

10-12 decembrie – Târgoviște - Piața Tricolorului

Târg de produse tradiționale de Crăciun și Anul Nou.

22 decembrie – Târgoviște

„Alaiul colindătorilor” – spectacol de obiceiuri, tradiții și ritualuri specifice sărbătorilor de iarnă; participă grupuri de colindători din satele dâmbovițene.

Dolj

6 decembrie – Bistreț

Vernisajul Expoziției foto-documentare „Satul doljean - ieri și azi” prilejuită de finalizarea cercetării etnofolclorice „Tradiția și

creația populară în satul românesc contemporan - zona etnografică Dolj”, realizată în această zonă pe parcursul anului.

17 decembrie – Craiova

Alaiul Datinilor Strămoșești „Din bătrâni, din oameni buni”; participă grupuri și ansambluri din județ și invitați din țară și din străinătate.

● Marți, 21 decembrie a.c., se lansează la Craiova, Galeriile „Cromatic”, volumele:

- *Sănătate în Dolj. Monografia sanitară a comunelor* - lucrare retipărită la 100 de ani de la apariția cărții medicului francez Charles Laugier;

- *Cântece din Oltenia*, vol. II - culegere realizată de pr. prof. Gheorghe I. Bușu și fiica sa, prof. Adriana Felicia Bușu Gheorghe.

Galăț

17 decembrie – Galăț

„Sărbătorile de iarnă în arte vizuale” - expoziție de pictură, sculptură, design, ceramică, artă decorativă cu lucrările realizate de elevii Școlii de Arte.

19 decembrie – Galăț

Festivalul de Datini și Obiceiuri de Crăciun și Anul Nou „Tudor Pamfile”; participă grupuri folclorice din județ.

Giurgiu

1 decembrie – Giurgiu

Spectacol omagial dedicat *Zilei de 1 Decembrie*.

3 decembrie – Giurgiu - Teatrul Valah

„Nunta în Vlașca” - spectacol muzical-coregrafic realizat de Centrul Cultural „Ion Vinea” Giurgiu.

11 decembrie – Giurgiu

„Guitarrada” - ediția a XIII-a, spectacol-maraton susținut de elevii clasei de chitară clasică - Școala Populară de Arte și Meserii din cadrul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Giurgiu.

20-21 decembrie – Giurgiu

Festivalul Județean de Datini și Obiceiuri de Iarnă „După datini colindăm...!” - ediția a-III-a.

Premiul I - **Doina Marița Hlinka** din Reșița (pictură) și **Gheorghe Durac** din Iași (sculptură); *Premiul II* - **Emil Pavelescu** din București (pictură) și **George Molin** din Reșița (sculptură); *Premiul III* - **Maria Goșoiu** din Constanța (pictură) și **Radu Gheorghe** din Galați (sculptură).

Cosmin BLOJU

Referent, CJCPCT Argeș

Fotografii de Sorin-Dănuț RADU

CJCPCT Argeș

Festivalul-concurs Național de Muzică Populară „Pe marginea Dunării”

Municipiul Giurgiu, capitală simbolică a subzonei folclorice Vlașca din Muntenia, a găzduit, în zilele de 22-23 octombrie a.c., cea de-a XXVI-a ediție a Festivalului-concurs Național de Muzică Populară „Pe marginea Dunării”, o manifestare de gen a cărei valoare și interes pot fi motivate, cel puțin, prin consecvență și longevitatea cu care se înscrie în contextul importanțelor festivaluri similare ale țării.

Festivalul-concurs „Pe marginea Dunării” a debutat în anul 1980 ca manifestare interjudețeană cu scopul de a promova tineri interpreți posesori și păstrători ai stilurilor interpretative și repertoriile specifice județelor și localităților de pe malul românesc al fluviului al cărui nume și l-au asumat prin însuși titlul acestui act folcloric.

De-a lungul anilor, prin interesul manifestat din toate zonele folclorice ale țării, festivalul se constituie într-o autentică sărbătoare a cântecului popular cu participare națională, unele ediții având și participanți din țări europene.

Revista „Comori vlăscene” - publicație tipărită în condiții grafice de excepție, editată sub egida și cu sprijinul financiar al Consiliului Județean și realizată de specialiști ai Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Giurgiu - dedică pagini importante și documentate istoriei prestigiosului festival de folclor, al cărui coordonator de proiect este prof. Carmen Mihaela

biologice înnăscute. Infanțitatea sa intelectuală îl face să trăiască într-un univers magic. Creația naivă a unui adult nu este însă produsul unui sistem nervos încă nedevelopat, ci al faptului că pentru el copilăria rămâne sentimentul fundamental prin care percepe lumea”.

În aceeași direcție trebuie spus că artiștii naivi sunt individualități care nu au frecventat școli de artă, ci autodidacți, care și-au constituit, pe cont propriu, atât viziunea, cât și mijloacele de exprimare clasică. Ori, în cazul copiilor angrenați în activități plastice, în mediu organizat, sub îndrumarea unor adulți, chiar cu minime cunoștințe metodice și artistice, acest aspect este, inevitabil, alterat.

În urma discuțiilor, s-a concluzionat însă că, pe viitor, trebuie găsite soluții concrete de încurajare și promovare pe scena artistică națională a copiilor și tinerilor cu preocupări de acest gen, în special prin organizarea unor expoziții dedicate special lor, mai ales că din ce în ce mai puțini dintre ei sunt interesați de cultură (în general), având ca alternativă jocurile video, internetul, televizorul.

După o scurtă pauză, începând cu ora 12.00, s-a desfășurat cel de-al doilea moment important al manifestării - vernisajul expoziției. În prezența unui public numeros, au luat cuvântul Florin Tecău, vicepreședintele Consiliului Județean Argeș, Spiridon Cristocea, directorul Muzeului Județean Argeș, pictorul Augustin Lucici, iar din partea Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș - Sorin Mazilescu, director, Costin Alexandrescu (care a coordonat acest eveniment cultural mai bine de patruzeci de ani) și subsemnatul. S-au punctat atât evenimentele de care se leagă mișcarea naivă în țara noastră, cât și rolul pe care l-a jucat orașul Pitești în acest sens, rostindu-se cu profund respect numele unor personalități care au inițiat sau au sprijinit la un moment dat această manifestare, și care astăzi nu mai sunt printre noi, precum Aurel Calotă (metodist la Casa Creației) și Gheorghe Pantelie.

A urmat mai apoi înmânarea diplomelor de participare, dar și a premiilor. Trebuie amintit că la ediția de anul acesta - a XLII-a - au participat 69 de artiști naivi, cu peste 170 de lucrări, nelipsite fiind centrele cu tradiție din Reșița și Iași. Au fost premiați: **Gavril Nichitean** din București - *Premiul pentru Sculptură „Din Vasilescu”* (oferit de Muzeul Județean Argeș); **Maricela Istrate** din Vaslui - *Premiul pentru Pictură „Dr. Ioan Grigorescu”* (oferit de CJCPCT Argeș); **Vasile Popovici** din Reșița - *Premiul Tinereții* (oferit de CJCPCT Argeș);

20 decembrie – Giurgiu - Ateneul „Nicolae Bălănescu”
Concert de Crăciun susținut de Orchestra de Suflători „Valahia” a Centrului Cultural „Ion Vinea” Giurgiu.

21 decembrie – Giurgiu

„Iată, vin colindătorii” - spectacol dedicat sărbătorilor de iarnă susținut de elevii Școlii Populare de Arte și Meserii din cadrul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Giurgiu.

24 decembrie – Giurgiu - Catedrala Adormirii Maicii Domnului
Concertul anual de colinde „Noapte de Crăciun”, susținut de grupuri corale din județul Giurgiu.

● În luna decembrie se lansează CD-ului *Antologia Cântecului Vlăscean*.

Gorj

1 decembrie – Târgu Jiu și localități din județ

Ziua Națională a României: complex de manifestări științifice și artistice dedicate evenimentului.

5 decembrie – Drăgotești

Festivalul-concurs „Memorial Nicolae Vlad”.

5-6 decembrie – Arcani

Memorial Titu Rădoi: concursuri literare, întâlniri ale scriitorilor cu elevii, pelerinaj.

10-19 decembrie – Târgu Jiu

Târgul de Crăciun - ediția a III-a.

15-30 decembrie – localitățile de reședință din județ

„Miracolul Crăciunului - Colindăm, noi colindăm... iarnă”: complex de manifestări artistice dedicate sărbătorilor de iarnă.

16 decembrie – Drăgotești

Expoziție de măști tradiționale.

16 decembrie – Târgu Jiu

Corala târgujană - ediția a V-a.

16-22 decembrie – Târgu Jiu și localități din județ

Zilele Recunoștinței: complex de manifestări culturale închinat împlinirii a 21 ani de la victoria Revoluției române.

21 decembrie – Târgu Jiu

22-29 decembrie – Jupânești, Bumbăști-Jiu, Novaci, Rovinari, Peștișani, Godinești, Motru, Runcu, Țicleni, Mușetești

Alaiul Obiceiurilor de Iarnă.

24 decembrie – Padeș, Bustuchin, Scoarța, Schela, Lelești, Roșia de Amaradia, Alimpești, Albeni, Aninoasa, Urdari, Vladimir, Ciuperceni, Negomir, Bumbăști-Pițic, Stoina, Baia de Fier, Târgu Cărbunești, Crasna

Pițărăii/Colindețul: tradiții și obiceiuri de iarnă.

Harghita

12 decembrie – Miercurea-Ciuc

Concursul de Cultură Generală „Bolyai János”.

19 decembrie – Văcărești

Manifestări dedicate *Zilei Vârșnicilor*.

Hunedoara

4-5 decembrie – Orăștie

„Cu noi este Dumnezeu” - festival interjudetean de muzică sacră.

18-19 decembrie – Săcămaș

Festivalul Național „Călușerul transilvan” - ediția a XXXVII-a.

Ialomița

18 decembrie – Slobozia

Sărbătoarea Colindului „Sub zare de soare” - ediția a V-a.

Ilfov

1-2 decembrie – București - Teatrul „Constantin Tănase” - Sala Savoy

Festivalul Steluțelor - concurs județean al copiilor și tinerilor din județul Ilfov, cu vârste între 7-20 de ani pe secțiunile: muzică ușoară, muzică populară și instrumente muzicale.

22 decembrie – București - Sala Palatului

„Istorie și tradiție pe meleaguri ilfovene” - expoziție de obiecte tradiționale și produse meșteșugărești adunate și/sau realizate de meșteri populari din Ilfov.

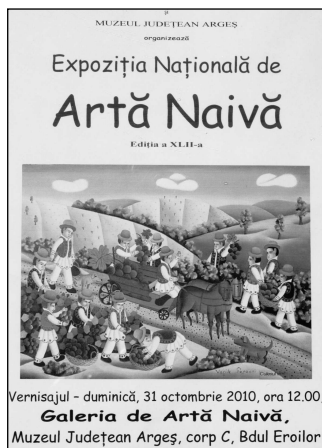

Imagine de la vernisajul Expoziției Naționale de Artă Naivă, Pitești, 31 octombrie 2010

S-a păstrat și un moment de reculegere pentru cei care au sprijinit mișcarea artei naive din țara noastră și care au trecut la cele veșnice.

O parte a discuțiilor s-a concentrat mai apoi pe *experimentul* pregătit anul acesta de către organizatori: prezența pe simeze, pe lângă lucrările de artă naivă, și a unor lucrări de artă infantilă (sau artă a copiilor), realizate de către copii și tineri valoroși ai unor cercuri de pictură din țară (București, Voluntari, Târgoviște, Buftea, Reșița).

Arta naivă are foarte multe lucruri în comun cu arta copiilor, mai ales în privința formei. Dar, în afară de o raportare neconvențională, instinctuală la realitate, de o sensibilitate nealterată și de o anume stângăcie tehnică, evidențiable, cele două ramuri ale artei plastice au, fiecare, identitatea sa. Pentru că, până la urmă, așa cum evidențiază Ernest Victor Mașek - în lucrarea sa *Arta Naivă*, apărută la Editura Meridiane, 1989 - „a fi copil nu este totuna cu a-ți păstra nealterate, și la maturitate, spontaneitatea și prospețimea perceptuală care-l caracterizează. Prima este o stare *naturală*, suportată și nepremeditată, cea de a doua, o virtute *ideală*, dorită și asumată. Tot astfel, nici arta copiilor nu este același lucru cu arta naivă, născută din șansa conservării în unii dintre adulți a zestrei de puritate și prospețime infantilă. Formele în care copilul gândește și cele în care își reprezintă realitatea sunt corelate și condiționate de capacități

„Puncte de vedere despre arta naivă” și, bineînțeles, vernisajul expoziției. Freamătul și emoțiile reîntregirii mării familii a naivilor a început încă de la primele ceasuri ale dimineții, când, rând pe rând, protagoniștii au început să-și facă apariția pe treptele Muzeului Județean Argeș - instituția care a găzduit evenimentul. Sosiți din peste douăzeci de localități din țară, expozanții au intrat mai întâi, fără excepție, în spațiul expozițional, pentru a-și vedea lucrările trimise din timp, gata de vernisaj.

La ora 9.00, toți participanții au fost poftiți în Amfiteatrul Muzeului Județean, unde s-a desfășurat colocviul. Pentru cei care nu au avut ocazia să participe la această întâlnire, trebuie spus că momentul amintit este unul deosebit, al dialogului, al controverselor, al schimbului de impresii prilejuite de participarea peste an la diverse tabere de creație, al proiectelor de viitor, și, peste toate, al sincerității. Nu degeaba sunt cunoscuți ca „marea familie a naivilor”. Discuțiile au fost coordonate de către directorul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș, Sorin Mazilescu, pictorul Augustin Lucici și subsemnatul.

Trebuie amintit că ultimele ediții ale Expoziției Naționale de Artă Naivă au constituit un bun prilej pentru lansarea unor cărți, lucrări monografice și nu numai, toate alcătuite de către artiști naivi sau pentru ei. De această dată a fost vorba de prezentarea a două lucrări de o valoare documentară deosebită, apărute în condiții grafice de excepție: *Pictor de simboluri tradiționale românești* - album de artă naivă al artistului Emil Pavelescu, apărut la Editura Nemira în anul 2009, și *50 de ani de Artă Naivă în România* - enciclopedie realizată de Costel Iftinchi, la Editura Pim din Iași, lansată și la București la Centrul Cultural pentru UNESCO „Nicolae Bălcescu”. Aceasta cuprinde 964 de fotografii color cu artiști naivi de ieri și de azi și este ilustrat cu lucrări ale acestora.

Criticul de artă Ilie Roșianu a încântat auditoriul prin pertinenta expunere legată de lucrările de pe simeze, dar și de artiștii naivi reprezentativi, cărora le-a punctat succint parcursul artistic.

22 decembrie – București - Sala Palatului

„Sărbătorile de iarnă - daruri pentru voi” - ediția a III-a - spectacol susținut de cei mai buni artiști și ansambluri din județ. Cu acest prilej, Consiliul Județean Ilfov premiază copiii olimpici din județ.

24 decembrie – București, la Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti” „Ilfovul acasă în Muzeul Satului” - manifestare de promovare a valorilor tradiționale ilfovene și a specificului acestui județ în cadrul Muzeului Satului.

- În perioada 1-22 decembrie se editează volumul *Condeie și penele ilfovene*, care cuprinde desene și creații literare ale elevilor ilfoveni.

- Continuă, în perioada 1-22 decembrie, turneul trupei de teatru a CJCPCT Ilfov, cu spectacolele:

- *La margine de București*, în regia Cristinei Stamate, coregrafia Paul Șerban și Liliana Coman, cu concursul actorilor Diana Radu Stan, Daniela Cristea și Adriana Guluțanu;

- *Animale animate* - în școli și grădinițe din județ;

- ***Mărioara și Vasilache* - proiect care vizează reînvierea tradiției teatrului de păpuși în comune, realizat cu sprijinul actorului păpușar Paul Ionescu.**

- Miercuri, 15 decembrie, se lansează Colecția de Aur „Ilfov 2010” - biserici, mănăstiri, conace și palate boierești, precum și interviuri cu mari personalități ale culturii românești - DVD-uri realizate în regia lui Paul Tanicui. Colecția s-a realizat în colaborare cu Patriarhia Ortodoxă Română, de al cărui sprijin beneficiază și organizarea manifestării de lansare a colecției.

Maramureș

11-12 decembrie – Vișeu de Sus

„**Veniți, creștini, la Viflaim**” - festival interjudețean de colinde și datini, coordonat de IGF (Asociația Internațională de Folclor) - ediția a V-a.

21-28 decembrie – Sighetu Marmăției

Festivalul Național al Datinilor de Iarnă „MARMAȚIA 2010” - ediția a XLII-a.

Mehedinți

6 decembrie – Drobeta-Turnu Severin

Spectacol de divertisment organizat cu ocazia venirii lui Moș Nicolae.

8 decembrie – Drobeta-Turnu Severin
Spectacol prezentat de elevii Școlii de Arte a Centrului Cultural Județean „Nichita Stănescu”.

22 decembrie – Drobeta-Turnu Severin
Spectacol de colinde și tradiții al grupurilor de colindători din județ.

Mureș

15-30 decembrie – Târgu Mureș
Expoziție de icoane și obiecte de cult.

19 decembrie – Râciu
„Florile dalbe, flori de măr” - spectacol de colinde.

Neamț

15 decembrie – Piatra Neamț
Decernarea Premiilor Concursului de Grafică Satirică „La cireșe”.

16-30 decembrie – Piatra Neamț - Galeria Școlii Populare de Arte
Expoziție de fotografii din Arhiva Centrului pentru Cultură și Arte „Carmen Saeculare”.

27 decembrie – Piatra Neamț
Festivalul de Datini și Obiceiuri „Steaua Sus Răsare” - ediția a XLII-a, cu participarea unor formații din județele Maramureș, Botoșani, Suceava, Iași, Bacău și Neamț.

Olt

1-15 decembrie – Slatina
Salonul Național de artă Fotografică „Etnografica” - ediția I. Cu acest prilej, are loc și lansarea Albumului etno-foto-documentar cuprinzând o parte dintre sărbătorile tradiționale din județul Olt (prezentare bilingvă).

8 decembrie – Slatina
Spectacol folcloric care face parte din Programul „Promovarea tinerilor talentați în domeniul de competență al CJCPCT Olt” și este dedicat tinerei soliste vocale Alina Dorobanțu; participă ansambluri din județ.

15 decembrie – Slatina
„Obiceiuri și tradiții creștine” - festivalul obiceiurilor și tradițiilor creștine românești - ediția a VII-a; participă formații de elevi din diferite zone ale județului Olt.

Mircea Cojocaru (Galați), Oana Cristea (București), Valentin Crucianu (București), Mihai Dascălu (Oradea), Viorica Dobrotă (Galați), Gheorghe Durac (Iași), Elena Ferdinand (Târgoviște), Valer Gălan (Leșu, Bistrița-Năsăud), Costel Iftinchi (Iași), **Ioan Ițu** (Târgu Mureș), Ioan Măric (Bacău), Adina Mocanu (Botoroaga, Teleorman), Teodor Moraru (Târgu Mureș), Gavril Nichitean (București), B. Nechita (Bistrița-Năsăud), **Ion Niță Nicodin** (Hălmagiu, Arad), Nicoleta Nicorici (București), Costică Onuță (Vaslui), Emil Pavelescu (București), Nicolae Popa (Târpești, Neamț), Catinca Popescu (Bacău), Vasile Popovici (Reșița), Calistrat Robu (Iași), Raluca Andreea Sida (Arad), Eduard Sida (Arad), Sorin Smulțea (Timișoara), **Daniel Soci** (București), **Valentina Tofan** (București), **Petru Vintilă** (București).

Coordonatorul expoziției, Silvia Balaș, și cei doi curatori, Nicoleta Nicorici și Nicoleta Zagura, au reușit să imprime expoziției o notă de inedit și atractivitate prin exploatarea inteligentă a spațiului avut la dispoziție - încăperi de forme diferite, holuri, nișe, casa scării.

Mirela PARASCHIV
Documentarist, CNCPCT
Afiș și fotografie de Costel IFTINCHI

Arta Naivă și Arta copiilor față în față, la Pitești

Anul acesta, la cea de-a XLII-a ediție a Expoziției Naționale de Artă Naivă, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș i-a întâmpinat pe naivii din întreaga țară în culorile firești ale toamnei. Artiștii plastici au fost și de această dată prezenți în număr mare la Pitești, vădindu-se astfel prețuirea și dragostea atât pentru urbea numită de ei *capitala artei naive românești*, cât mai ales pentru cei care organizează la fiecare sfârșit de octombrie cea mai longevivă manifestare a acestui gen de artă.

Spre deosebire de anii trecuți, programul a fost puțin modificat, însă au fost păstrate cele două puncte de interes principale: colocviul

**Organizatori, artiști și invitați la eveniment,
București, 29 octombrie 2010**

considerare pentru cei interesați de istoria și evoluția artei naive de la noi din țară.

Alături de Costel Iftinchi, s-a aflat, la lansarea enciclopediei pe care am încercat să o prezentăm succint în rândurile de mai sus, artistul naiv Ioan Măric, care ne-a bucurat sufletul cu vorbele sale pline de tâlc și cu mini-albumul său recent ieșit de sub lumina tiparului, o „carte de buzunar” plină de culoare și „naivitate” de care nu îți vine să te mai despați.

Expoziția care a făcut parte integrantă din evenimentul organizat cu profesionalism de Centrul Cultural pentru UNESCO „Nicolae Bălcescu” a beneficiat și de sprijinul Centrului Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale în realizarea colecției expoziționale.

Lucrările de artă naivă expuse, atât pânze, cât și sculpturi, care au asigurat un cadru de desfășurare plin de culoare lansării de carte, poartă semnătura unor artiști consacrați, dar și învățăcei: Ancuța Florina Andrei (București), Silvia Balaș (București), Gheorghe Boancă (Iași), Ana Boța (Aiud, Alba Iulia), Gheorghe Ciobanu (Iași),

Prahova

12 decembrie – Vâlcănești

„Datini prahovene” - festival de colinde și obiceiuri de iarnă - ediția a II-a.

● În perioada 24-31 decembrie, în toate localitățile județului se organizează Alaiul Colindătorilor de Crăciun și Anul Nou.

Satu Mare

1 decembrie – Satu Mare

Spectacol festiv organizat cu ocazia *Zilei Naționale a României*.

2 decembrie – Satu Mare - Galeria de Artă a CJPCPT

Vernisajul Salonului de Iarnă - expoziție colectivă de artă plastică.

10 decembrie – Satu Mare - Galeria de Artă a Primăriei

Vernisajul expoziției colective de artă plastică Deak Janos, Gergely Csaba, Tillinger Ștefan, Gurzău Klara.

16 decembrie – Satu Mare

Simpozionul „Postul Crăciunului între tradiție și necesitate”.

20-22 decembrie – Satu Mare - Casa de Cultură a Sindicatelor
Târgul Tradițional de Iarnă.

Sălaj

17 decembrie – Cehu Silvaniei

Festival de colinzi.

17 decembrie – Jibou

„Excesis Deo” - festival de colinde.

● În perioada 20-22 decembrie, Centrul de Cultură și Arte, sub egida Consiliului Județean, prin Secția Promovarea și Conservarea Culturii Tradiționale derulează Programul „Promovarea tradițiilor de iarnă”.

Sibiu

8-10 decembrie – Sibiu - Casa de Cultură a Sindicatelor

Festival Național de Folclor „Ioan Macrea” - ediția a XII-a.

19 decembrie – Sibiu

Spectacol de datini și obiceiuri de Crăciun.

28 decembrie – Săliște

Întâlnirea Cetelor de Juni de la Săliște.

Timiș**1 decembrie – Timișoara**

Spectacol folcloric dedicat Zilei de 1 Decembrie - Ziua Națională a României, susținut de Ansamblul Folcloric Profesionist „Banatul”.

12 decembrie – Dudeștii Vechi

Reuniunea Corală „Cu noi este Dumnezeu - Dimitrie Stan”.

20-22 decembrie – Timișoara

Manifestare corală dedicată împlinirii a 21 ani de la Revoluția din 1989.

22 decembrie – Timișoara

Alaiul Colindătorilor - spectacole de colinde susținute de Ansamblul Folcloric Profesionist „Banatul” (Garnizoana Timișoara, Consiliul Județean Timiș, Mitropolia Banatului).

Tulcea**10 decembrie – Tulcea**

Spectacol de colinde susținut de Ștefan Hrușcă.

17 decembrie – Tulcea

Manifestări dedicate Zilei Minorităților Naționale.

19 decembrie – Tulcea

Spectacol de colinde susținut de elevii Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Casian”.

Vâlcea**16 decembrie – Râmnicu Vâlcea - Complexul Cultural al Arhiepiscopiei Râmnicului - Sala „Sfântul Antim Ivireanul”**

„Icoana din sufletul copilului” - vernisajul expoziției de icoane, proiect înscris în Programul „Grădina Maicii Domnului”.

17-19 decembrie – Râmnicu Vâlcea

„Din moși-strămoși” - ediția a XVII-a - festival de datini și obiceiuri de Crăciun și Anul Nou. Sunt invitate grupuri de colindători din județele: Alba, Argeș, Caraș-Severin, Hunedoara și Vâlcea.

criticului de artă și jurnalistului Tudor Octavian.

„Dorința de a tipări această lucrare ca un buletin de identitate al artei naive românești este pentru a scoate în evidență aptitudinile, originalitatea și spontaneitatea artiștilor”, mărturisește autorul în *Cuvântul înainte*. Chiar și o privire rapidă aruncată asupra acestei enciclopedii ne permite să înțelegem că avem în față rodul unei activități desfășurate constant și asiduu pe parcursul mai multor ani, concretizată în 302 portrete de artiști naivi, unii dintre ei decedați, dar care și-au pus amprenta asupra mișcării de gen din țara noastră. Volumul ne prilejuiește și contactul cu o istorie a artei naive consemnată de un „naiv”. Sunt amintite, în ordine cronologică, expozițiile de gen inițiate și organizate periodic de diferite foruri culturale, care au susținut și promovat acest gen de artă plastică.

Printre acestea, un loc deosebit îi este rezervat Salonului Internațional de Artă Naivă, organizat de Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale o dată la doi ani, începând din anul 1991. Sunt menționate premiile SIAN acordate la cele 10 ediții desfășurate până în prezent, alături de fotografii ale afișelor și de imagini de la vernisaje.

Cititorul face cunoștință, prin intermediul unor comentarii succinte, dar de esență, și cu lucrările de specialitate tipărite la noi în țară în diferite perioade, analizate comparativ cu același tip de lucrări, apărute însă în străinătate.

Costel Iftinchi a creionat portrete cât mai complete ale artiștilor naivi, dovedind o apreciabilă capacitate de sinteză: biografii și trasee artistice - debut, prezențe în expoziții naționale și internaționale, personale și de grup, lucrări aflate în colecții de stat și particulare, în țară și în străinătate, citate din articole și lucrări de specialitate dedicate artiștilor respectivi, fotografii, de o calitate foarte bună, ale diferitelor creații artistice, informații despre tehnicile abordate ș.a.

Astfel, volumul de 697 de pagini, apărut la Editura PIM din Iași, al ieșeanului Costel Iftinchi - sculptor, pictor, fotograf și autor de poezie și proză -, reprezintă un instrument de lucru demn de luat în

săi, de Silvia Săcăleanu din comuna Scânteia, județul Iași, de Szallós Eszter din Viștea (Cluj) și Viorica Ciobanu din Cluj sau de Stela Costache din București au întregit imaginea acestui meșteșug atât din punctul de vedere al aspectului „palpabil”, cât și din acela al modalităților de realizare, al tehnicilor de lucru și al materialelor diverse care intră în componența podoabelor populare, adevărate bijuterii de artă.

Dr. Corina MIHĂESCU
Cercetător științific I, CNCPCT

N.R.: Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale aduce sincere mulțumiri celor care au colaborat la realizarea acestui proiect cultural, partenerilor noștri: - Centrul Cultural Județean Arad, CJCPCT Argeș, CJCPCT Brăila, CJCPCT Cluj, CJCPCT și Școala Populară de Artă Hunedoara, CJCPCT Maramureș, CJCPCT Satu Mare, CJCPCT „Cindrelul-Junii” Sibiu, Centrul Cultural „Bucovina” Suceava și CJCPCT Vâlcea și în mod special CJCPCT Iași - director Adrian Ardeleanu, CJCPCT Olt - director Florian Dumitrescu și Școala Populară de Artă Slatina-Olt - director Marius Fieraru.

50 de ani de Artă Naivă în România

La sfârșitul lui octombrie 2010, Centrul Cultural pentru UNESCO „Nicolae Bălcescu”, instituție publică aflată sub autoritatea Consiliului Local și a Primăriei Sectorului 4, a găzduit un dublu eveniment: lansarea volumului *50 de ani de Artă Naivă în România*, autor Costel Iftinchi, și o expoziție națională de artă naivă.

Evenimentul a debutat cu discursul domnului Cristian Șofron, directorul Centrului Cultural pentru UNESCO „Nicolae Bălcescu”, care a exprimat deschiderea și interesul instituției pe care o coordonează față de actele de cultură, în general, și față de demersurile artistice și expoziționale, în special.

Definită de autor „Enciclopedie”, lucrarea - monumentală și din punct de vedere al calității și al cantității de informație oferită cititorului - a beneficiat de o prezentare incitantă și documentată a

Ecouri

„Meșteșuguri de azi - podoabe tradiționale”

În urmă cu 16 ani, Centrul Național al Creației Populare își propunea să organizeze, la un interval de doi ani, expoziții naționale ce ambiționau să ofere imaginea cvasiintegrală a meșteșugurilor populare românești în contemporaneitate.

Astfel, prin cercetări susținute în teren, prin documentări serioase și prin eforturi ce au vizat de fiecare dată aducerea din țară a numeroase obiecte, s-au realizat ample expoziții de costume populare, ceramică, covoare și scoarțe, lemn, măști și ștergere românești.

Ca de fiecare dată, și acum, la realizarea Expoziției *Meșteșuguri de azi - podoabe tradiționale*, am găsit o axă logică de criterii, cu mai multe coordonate, care ne-au călăuzit în conceperea evenimentului.

Ca orice categorie și gen de creație, și podoabele tradiționale, ca parte componentă a artei populare românești, pot fi analizate în funcție de criteriile ce determină anumite categorisiri, cum ar fi:

- funcțiile și necesitatea creării și folosirii obiectelor;
- structura și compoziția artistică a unui ansamblu;

- materiile prime folosite;
- tehnicile de prelucrare artistică.

Dificultățile pe care le-am întâmpinat în realizarea colecției se referă atât la faptul că podoabele tradiționale sunt intrinsec legate de costumul popular pe care numai în anumite cazuri l-am putut exemplifica, precum și la faptul că astăzi - să nu uităm că expoziția se numește *Meșteșuguri de azi - podoabe tradiționale* - nu se mai poate decela valoarea magică, rituală sau ceremonială pe care acestea le-au avut în comunitățile țărănești de altădată.

De aceea, cele mai multe ipostaze expoziționale înfățișează privitorului obiecte frumoase, pitorești și expresive, obiecte - cele mai multe de artă populară autentică, dar și valorificări ale elementelor tradiționale în produse noi, precum și obiecte de artă decorativă modernă.

Cea de-a X-a ediție a Expoziției Naționale de Creație Populară Contemporană s-a deschis în data de 22 noiembrie 2010, la Sala de Expoziții a Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București, în prezența doamnei Irina Cajal, subsecretar de stat în Ministerul Culturii și Patrimoniului Național; au fost prezenți, de asemenea, reputați specialiști etnografi de la Institutul de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu”, profesori și studenți ai Facultății de Etnologie - Universitatea din București, directorii centrelor județene pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale din Iași și Olt, creatori populari din județele Cluj, Iași, Olt și București.

Expoziția, deschisă până la data de 5 decembrie a.c., prezintă, după cum vizitatorii au avut ocazia să constate, individualitatea și specificitatea celor mai importante zone etnografice din România, în privința obiectelor de podoabă.

Comportamentul, costumul popular, precum și podoabele au fost coordonatele care au reglat respectarea concepției etice a comunității în mecanismul complex al vieții sociale rurale tradiționale. În acest context, portul unor anumite piese de îmbrăcăminte sau podoabe devine atributul unor anumite vârste, mărturie a trecerii dintr-o etapă în alta a vieții, semn distinctiv al sexelor, al statutului social și matrimonial, semn de recunoaștere sau de apartenență la un anumit grup.

Diversitatea materiilor prime folosite: aur, argint, alamă, cositor, aluminiu, bronz, sticlă, piatră, lemn, os, produse vegetale, fibre textile

sau piele, precum și procedeele diferite pentru obținerea obiectelor de podoabă propriu-zise sau a ornamentelor și decorurilor ne înfățișează o multitudine de obiecte strâns legate de viața și de sărbătorile tradiționale.

De-a lungul timpului, costumul tradițional a fost supus unei evoluții permanente, declanșate de cauze complexe, generale sau locale. Acest fapt a determinat și dispariția unor piese de podoabă, odată cu pierderea sensurilor și semnificațiilor acestora.

Este și cazul costumului din Pădureni Hunedoarei, una dintre cele mai originale și arhaice zone, în care femeile purtau lanțuri, chei și inele pe chici legate de cultul fertilității.

Merită să subliniem în acest sens activitatea de recuperare a podoabelor tradiționale pe care profesorul Mircea Lac o desfășoară la Hunedoara împreună cu elevii de la Liceul Pedagogic din Deva, pe care i-a specializat în meșteșugul prelucrării artistice a alamei și cositorului. Exponatele din Pădureni Hunedoarei întregesc în mod creativ și tradițional dialogul dintre vechi și nou, în care noul înseamnă în mod fericit adâncirea în semnele și sensurile tradiției.

Exemple de prezentare a coordonatelor și sintagmelor expoziționale au fost numeroase, ele fiind analizate cu ocazia vernisajului expoziției, un prilej deosebit de a descoperi frumusețea, bogăția și fastul legate de sărbătoarea podoabelor populare de astăzi.

Evenimentul a fost marcat de prestația de excepție a Tarafului lui Borcoi din Iași, care a oferit specialiștilor și publicului prezent momente de muzică tradițională lăutărească din repertoriul obiceiurilor ceremoniale și de sărbătoare.

Demonstrațiile susținute de meșteri populari precum Constantin Nițu din comuna Poboru - sat Cornățelu, județul Olt, alături de elevii

---

**MINISTERUL CULTURII
ȘI PATRIMONIULUI NAȚIONAL**
**CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CONSERVAREA
ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE**

013701 București • Piața Presei Libere nr. 1 • corp B 1

• etaj V / VI • telefon/fax 317 89 70

www.centrul-cultura-traditionala.ro

www.traditionalnet.ro

e-mail: contact@centrul-cultura-traditionala.ro

Director: Ciprian OGRĂZEANU

Redactor coordonator: **Oana Gabriela PETRICĂ - director adjunt**

Colectiv redacțional:

Mihaela CIORCILĂ (secretar de redacție) • **Dănuț DUMITRAȘCU**

Elena GAVRILUȚIU • **Mirela PARASCHIV**

Producție și difuzare: **Mariana COMAN**

Coperta I - **Florentina GRECU (Moreni, Dâmbovița) -
Maica Domnului cu Pruncul**

Coperta IV - **Elevi ai Școlii Populare de Arte din Slatina - clasa:
meșter popular Constantin NIȚU (Poboru, Olt) -
demonstrații practice la Expoziția națională
Meșteșuguri de azi - podoabe tradiționale,
București, 2010 - organizator C.N.C.P.C.T.**

Fotografii de Dănuț Dumitrașcu

ISSN 1224 - 6921

Tehnoredactare: **Anca Cristina VERGULESCU**

**Mihai VINTILĂ (Reșița, Caraș-Severin) - Vin sărbătorile
(Salonul Internațional de Artă Naivă, ediția a X-a, 2009 -
organizator: CNCPCT)**

Fotografie de Marian Coporan

LA MULȚI ANI 2011!